

Térey János

Asztalizene

Színmű három tételben részlet

10

(Az eddigiek. Jön Henrik, szétnéz: egyetlen szabad asztal van, megcélozza)

HENRIK (magában)
Állandó ítéletidő... Útban Pestre,
Beugrottam ide. Drága hely,
De isteni a konyhája. Telt ház van, érthető;
Remélem, nincs túl sok ismerős.
Hohó! Csoda, egy asztal, szabad asztal, ilyenkor!... (Leül, a szomszéd székre dobja le a kabátját)
Ilyenkor kínos érzés egy négyszemélyes
Asztalnál megtelepedni, egyedül.
A szerkesztőségből senki sem ért rá. Hát egyedül.
Nem volt kint a Foglalt tábla. Ez már az enyém.
(Fészkelődik a széken)
GYŐZŐ (a konyhaajtóból figyel)
Előcsalta az éhség, vagy a szomjúság!
Henrik, a Tündérvilla pompás,
Elszabadult példánya, goromba bölénye
Döngő léptekkel zúdul be a házba,
És még csak kapudíjat sem fizet?...
Már le is ült. Kutatja, merre van itt egy
Szolidáris sziluett?

Zsuzsi elindul a borlappal Henrik felé. Delfin fölfigyel
Henrikre

HENRIK (magában)
Megvacsorázom. De meg én.
Csak le ne ültessenek valakit, valakiket
Ide mellém... Idegen mellett nem tudok enni.
Istenem, sürgősen tegyél szabaddá

Egy másik asztalt is, kérve könyörgöm,
Különben feltűnő leszek.
ZSUZSI (az asztalhoz lép)
Mit parancsol, uram?
HENRIK (pattogósan)
Hm. Talán két deci pinot noirt.
És egy kancsó sima vizet.
ZSUZSI
Menteset?
HENRIK
Nem, csapvizet, és punktum.
Vagy maguknál szénsavas a csapvíz?..
KRISZTIÁN (a szemközti asztalnál vigyorog)
Hihihihí.
HENRIK
Meg az étlapot, legyen szíves.
ZSUZSI
Pillanat, hozom... Elvihetem a kabátot?
HENRIK (rémülten kapaszkodik a kabátjába)
Nem, köszönöm.
ZSUZSI (elmegy, majd visszajön a borral és az étlappal)
Más is jön? (Hangosabban) Uram, vár még valakit?
HENRIK
Kérem?
ZSUZSI
Mások is besegítenek?
HENRIK (nyilvánvalóan blöfföl)
Még legalább hárman jönnek.
Csak késnek. Le van zárva a Lánchíd,
Dühöng az influenza... Szóval, késnek.
DELFIN (Henrikre pillantva Kálmánhoz fordul)
Teljesen elmeszelt azzal a gyilkos
Kritikával a Hírlapban. Két évvel ezelőtt.
KÁLMÁN
Kicsoda?
DELFIN
Ez.
GYŐZŐ
Nem ez, hanem ő!... A szegény Henrik.
Pedig azelőtt jóban voltak.

Henrik fölfigyel Delfinre, megriad, de menekülni már késő

DELFIN
Tényleg, azelőtt mennyire jóban voltunk...

*Együtt jártunk Bécsbe, a Staatsoperbe.
Mindenkire volt egy rossz szava,
Az egyik impotens, a másik
Rosszul intonál, vagy süket vagy kövér...
Elmarta maga mellől a barátait.
A rendezőket, basszbaritonokat, mindenkit.
Naponta egyet. Így kötötte össze
A kellemetlent a haszontalannal;
S egy pillanat alatt öregedett meg.*

GYŐZŐ

*Tudod, egy sorstépte lélek. Nagy csodát ne várj.
Tíz éve jött át Vásárhelyről, azóta lohol,
Keresi a helyét. Számára túlélőtúra az élet.
Nem élvez csöppet se: megúszni szeretné,
Átvészelni a forró helyzeteket.*

DELFIN

*Mintha ólálkodna közöttünk,
Pedig törvényesen van jelen.
Rossz a lelkiismerete? Azért most
Lesz hozzá egy pár szavam. Figyeljetek.*

Delfin elővesz a táskájából egy újságot, hüvelyk- és mutatóujja közé csippenti, fintorogva eltartja magától, mint valami ritka és veszélyes rovar. Hirtelen leül Henrik asztalához

*DELFIN (lecsapja az újságot az asztalra)
Vége, egy majdnem pozitív kritikát írtál rólam.
„Egy megrendítő Kate Pinkerton...”
Aranyat lehet mosni belőled,
Csak bírja türelemmel az ember.*

HENRIK (nagyon zavart)

*Királynőm, örömben írtam... Amúgy
Nem gondolom azt, hogy a legjobb úton járnál:
Elfáradtál. Modor, modor, száraz maniere.*

DELFIN (mosolyog)

*De annyi pitiáner nyírás,
Annyi nemtelen támadás után,
Én ennek is örültem. Szép tőled.*

HENRIK

*Azt írtam, két éve talán, szívből, őszintén,
Hogy Pillangókisasszonyként pocsék vagy,
Finoman szólva: nem találkozol a szerepeddel.
Csakugyan nagy bátorság volt részedről
Elvállalni megint Puccinit, de bejött!*

*Egy ellenállhatatlan Musette-tel
Feledtetted a botlást... (Nevet) És most, ez a tíz perc Kate,
Ez egész jó, igazán jó, megrendítő.*

DELFIN (nevet)

Mások két éve is megdicsértek.

HENRIK

Az csak semmitmondó öblögetés volt.

Kifakultál. Gyakorolj önkritikát.

Te Kate Pinkerton vagy, nem Csocsoszán.

Mindig mondtam, Csocsoszán túl van rajtad.

Nyers vagy hozzá, durva, drabális!...

Újabban krónikusan hiányzik belőled a légység.

Már nem érényed a hajlékony frazeálás;

Csocsoszán teneked

Reménytelen szerelem. (Főlemel egy fogpiszkálót, rágcsálja)

Na és a rendezés! Meg a díszlet. Üres maché.

DELFIN

Hogy a díszlet egy duzzasztógát?... Hogy ez egy vízmű?

Miért legyen mindig tornácos teaház?

Ha nem tetszik, rendezd meg másképpen!

Máshol, másoknak. Én sohasem

Bírálom fölül a rendezőmet.

HENRIK

Eredetieskedik. Tíz helyről összelopta,

S egyetlen kudarc képében összegez.

DELFIN (önérzetesen)

Szerinted öncélú a rendezés?

Miért, a szerző mit akart? Neked mesélte?

Az orrodra kötötte az üzenetét?

C-dúr vagy fisz-moll, ennyit tudsz róla,

Egyebet semmit. Minden mást szabad.

Krisztián építette a gátat. Mindenki másnak tetszett.

Úgy gondolom, nekem sincs szégyellnivalóm.

HENRIK

Miért nevensz a végén?

DELFIN

Mást kértek tőlem, képzeld,

Nem azt, ami a te víziód.

Az a baj, hogy te ad hominem firkálsz,

Őv alatt támadsz rám, ez az igazság.

Nem voltál te szerelmes belém? Valamikor?... (Henrik hallgat)

Hallod, válaszolj. Miért bántasz folyton?

Mit spekulálsz, mit spekulálsz, hm?

Mondd ki nyíltan, mi bajod velem?

HENRIK

*Akkor kimondom. Te nem vagy igazi.
Mert milyenek az igaziak? Tudod te azt jól.
Hatalmas ívet írnak le a hangjukkal,
Természetesek, mint egy ihletett,
Pontos hegedűszóló, semmi manír.*

DELFIN (noszogatja)

Hallgatlak.

HENRIK

*Bezzeg te: neked egyre sápadtabb a hangod,
Egyre tompább és fénytelenebb. Ekkora amplitúdóval
Lebegtetni!... Már nem zár úgy a hangszalagod,
Ahogy az akadémián. Hihetetlen kikapós voltál,
Mint Suzanna, tudod?... Aztán
Elvállaltad a drámai történeteket,
Senki sem érti, minek?*

DELFIN

Kedvelem a kihívásokat.

HENRIK

*Csak tönkretetted magad a kihívások közepette.
Nem jársz tanárhoz? Fűlsiketítően levegős vagy.
Kinyírtad a hangod! Még el bírtad énekelni
Zerbinettát, de már jócskán mozgott a hang...*

DELFIN

Cöccöccöccö.

Jön Roland, kenyereskosarakkal, porcelántálcákkal a tálcáján. Győző föláll, átveszi Rolandtól a tálcát

HENRIK (csúfondáros)

*Ténykérdés: le van fedve a hangod!
A középházban sem vagy már igazán otthon.
Akarattal rányomsz, és repesztesz.
Ez nagyon ritka negyvenéves kor előtt.*

DELFIN (föláll)

A korom is baj? Én megfojtalak.

HENRIK (esdekelve)

Várom a fölszabadítót.

GYŐZŐ (a tálcán krémet és krutonokat tesz le Henrik asztalára. Ügyel rá, hogy kedves legyen)
Henrik, csá. Te egyél, mással ne törődj.

Győző hanyagul fölemel egy krutont, megvajazza, kaviárt ken és citromlevet csöpögtet rá, beléharap. Nyújtja Henriknek a kaviáros üvegcsét

Klasszikus afrodiziákum. Kérsz?

HENRIK

Köszönöm. Jó, hogy látlak. (Delfin után szól) Delfin...

DELFIN

Hm?

HENRIK

Hiszel az élet utáni halálban?

DELFIN (visszaül Krisztián mellé)

Igen.

HENRIK (magában, a hasát lapogatja)

A gyomorideg!...

GYŐZŐ (Henrikre mutatva, Kálmánnak)

Ismered?

KÁLMÁN

Futólag. Valami jótékonyági bálon magyarázott valamit.

Olyan ember, akinek örökösen gondja van

A számítógépével, folyton beszéd egy vírust,

Problémái vannak a lakbérével, a nőikkel...

GYŐZŐ

Henrik olyan ember, akire, ha meghal,

Senki sem töri rá az ajtót

Egy hónapon, sőt egy éven belül.

És azután is csak a díjbeszedő... (Az órájára pillant)

Ne haragudj, nálad is elmúlt fél, Roland?

ROLAND

Sőt, háromnegyed tíz.

GYŐZŐ (Kálmánnak)

Át kell mennem a szomszédba,

Egy-két órára. Maradtok, ugye? Jövök.

HENRIK (Delfin felé)

Csocsoszán reménytelen szerelem.

És Turandotról ne is álmodj.

ZSUZSI (Henrik elé lép)

A vacsorával még várjunk?

HENRIK

Gondolkodom.